

Gebiedsuitbreiding voor Hendrik III

Ondanks zijn drukke werkzaamheden vond graaf Hendrik III van Nassau nog tijd om over gronden en gebieden te onderhandelen en zo te bewerkstelligen dat zijn bezittingen verder werden uitgebreid. Zo kon het dus gebeuren dat Rijsbergen onder zijn beheer kwam.

Voor de oorsprong van dit verhaal gaan we terug naar het jaar 974. De Frankische nederzetting Villa Buocholt komt dan in het bezit van de Sint-Baafsabdij in Gent.



De bezittingen van deze abdij groeiden behoorlijk aan en halverwege de 12e eeuw wordt het centrum van deze bezittingen verlegd naar de zogenaamde Curtis Sumpheke, ofwel het Hof van Sombeke in het noorden van de 'gemeente'. Het zuiden en het zuidoosten hiervan was in handen van de hertogen van Brabant.



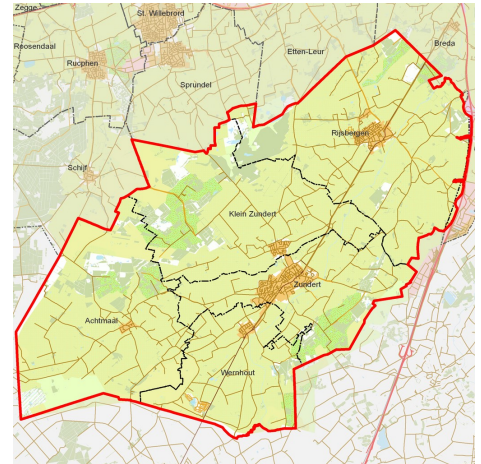
In 1329 kwam het gebied in handen van Machteld van Gelder. Zij verkoopt in 1382 de volle heerlijkheid van Boechout, Hove, Vremde en Milleghem aan Jan van Ranst, heer van Cantecroy.

Deze Jan verruilde voor rechten elders in 1387 Boechout en Hove met Joanna van Brabant.

De Sombeekhoeve behoorde dus bij de Sint-Baafsabdij. Bij deze hoeve werd tussen 1108 en 1156 een proosdij opgericht. Hierbij werd ook een kapel gebouwd. Door deze en andere bouwwerken werd dit al snel het Hof van Sombeke genoemd. Het werd een cijnshof voor de Sint-Baafsabdij en het beschikte over een middel- en lagere rechtspraak met een schepenbank.

Het Hof van Sombeke bezat in de 13e eeuw bij Zundert en Rijsbergen enkele gronden. Rijsbergen werd in 1523 verkocht aan de heer van Breda, Hendrik III van Nassau. In 1531 verwierf hij ook de gronden.

Zoals de geschiedenis al vaker uitwijst, is de handel om grondgebied altijd al lucratief geweest. Zeker als dit zonder slag of stoot tot stand komt, is de winst voor beide partijen aantrekkelijk. In dit verhaal werd de Sint-Baafsabdij er rijker van en legde de nieuwe aanwinst in zuidwestelijke richting voor Hendrik III ook geen windeieren.



Op het Baroniemonument in het Valkenberg is overigens goed te zien dat deze gebieden Zundert en Rijsbergen inderdaad werden toegevoegd aan de Baronie van Breda.



Eindelijk een volwassen Breda's museum

De deuren van het Stedelijk Museum Breda zijn inmiddels al enkele weken geopend en is de vaste tentoonstelling 'De Nassaus van Breda - kasteel, stad en land' te bezoeken.

Bij de voorbereidingen voor deze tentoonstelling was Stichting Breda Nassaustad nadrukkelijk betrokken. De historische feiten moesten natuurlijk wel juist zijn.

Bij binnenkomst wordt je oog meteen getrokken naar de grote maquette van het Breda in de tijd van de eerste Nassaus. Vervolgens loop je langs al de grafelijke en prinselijke familieleden, waarbij de dagelijkse aspecten uit hun tijd niet vergeten worden, gezien de objecten in de vitrines. In een volgende zaal sta je midden in het Breda van 1649 d.m.v. de stadsplattegrond op de vloer en de muren. Middenin rijst de OLV of Grote Kerk op. Een ander pronkstuk is het turfschip in de ruimte waar de Tachtigjarige Oorlog centraal staat.

De tentoonstelling is zeer de moeite waard, zeker ook voor de kinderen, want ook aan hen is gedacht. De geschiedenis van onze mooie stad wordt zo prachtig doorgegeven aan de volgende generatie!

Meer informatie op stedelijkmuseumbreda.nl



Stichting Breda Nassaustad
www.bredanassaustad.nl